

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nrul de Duminică

pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Dez. Ferenc-utca 30.
INSERTIUNILE
se primesc în edita-
ție.
Măritimile publice și Loca-
țiile costă fiecare zbr 20 H.
Manuscrisurile nu se în-
poiază.
Telefon pentru oray și
comitat 502.

O curioasă concepție a Maghiarilor.

Marele ziar european »Vossische Zeitung«, după o informație din București, a adus zilele aceste o știre, care a făcut cercurile politice din Budapesta să se cutremure. Cică s'ar fi aflat în Capitala României, — spune numita gazetă germană, — că discuțiile faimoase în jurul păcii cu guvernul maghiar, s'au încheiat cu bune rezultate în sfârșit, iar faptul acesta ar face în întregul Regat al României excelente impresii, deoarece printr'însul se deschid perspective pentru relațiuni mai liniștite între monarhiile învecinate.

Noi cunoaștem pe de-o parte opinia publică din presa română de dincolo și știm că această actuală idee de pace nicăiri n'a stârnit încă vre-o urmă de entuziasm, căci ar fi fost în realitate absurd, să se pună oala la foc, pe când epurele este încă în pădure. Cunoaștem apoi și credințele Românilor de-aici și putem să declarăm, că niciodată o problemă politică n'a fost primită la noi cu mai multă rezervă și mai mult scepticism. În soluțiuni definitive la chestiuni neglijate de atâtea decenii încoace nu credeau decât cei mai optimiști și cei mai osteniți dintre noi. Așa că, în mod firesc, știrea lui »Vossische Zeitung« era, din punctul nostru de vedere, cu totul inventată și în orice caz prematură.

Mare a fost cu toate astea mirarea când am văzut înverșunarea, cu care tot presa

maghiară desminte categoric versiunea marelei ziar străin. Prin comunicatul din »Pester Lloyd« se aduce, așa zicând din sorginte guvernamentală, la cunoștință, că tratativele s'au întrerupt din următoarea pricină. Românii, prin conducătorii lor, s'ar fi așezat pe un punct de vedere *dela egal la egal*, ceea ce nu poate conveni de loc Maghiarilor, cari cer categoric mai întâi recunoașterea egemoniei lor și pe urmă *tratarea dela stăpân la aservit*.

Niciodată nu ni s'a formulat mai drastic condițiunea posibilității unei apropieri. Nici odată nu s'a dat o definiție mai umilitoare raporturilor dintre naționalități și rasă maghiară. Dela 1848 încoace, când astfel de teorii s'au răsturnat pentru totdeauna, s'au adus atâtea legi în această țară, cari recunosc dreptul la o egalitate a naționalităților. Dela 1848 încoace am stăruit atât de mult cu toții, să stăm la același nivel de cultură și de viață socială. Și-acum, în epoca de înviere elementară a conștiinței de ne-atârnare națională, să ne fie dat să ne regăsim în fața unor compatrioți, cari, laborând cu drepturi istorice și cu fumulile unor situații excepționale, ne tratează cu aceleași presumpțiuni feudale, cari pe vremuri au produs dureroasele zguduri între neamurile Ungariei?

Această concepție de superioritate și prerogative este, neapărat, monstruoasă și se împotrivesc nu numai instituțiilor de până acum ale legislativei acestei țări, dar constituie una din marile rușini politice din epoca libertăților în Europa. Căci există un

principiu, care, obligând pe toți cetățenii deopotrivă la aceleași îndatoriri către stat, trebuie să le acorde în același timp aceleași drepturi, fără nici o distincție. Deosebiri de castă s'au sfârșit de mult, naționalitățile și confesiunile au fost recunoscute, dreptul individualității de-asemena și oricine își ia astăzi poze de stăpân, de poruncitor, se pune în opoziție cu condițiile fundamentale de existență în această țară și nu voiește înțărirea, ci anarhia ei.

A face deci pacea dependentă de o asemenea concepție, a presupune că rolul nostru este acela al pelerinilor pocăiți, veniți să cerșească dreptate, este fără îndoială o ofensă, ce se aduce bunelor noastre intențiuni. A da o interpretare atât de umilitoare pornirilor noastre cuminiți și iubitoare de ordine și de procedări parlamentare, este o tactică provocatoare din partea Maghiarilor și desigur oamenii guvernului, cari pun în circulație asemenea teorii, își asumă o grea răspundere pentru ele.

Pentru noi însă mărturisirea aceasta, — că pe noi, locuitori nemaghiari autohtoni în această țară, Ungurii nu ne pot trata la egal, — rămâne foarte instructivă. Căci, dacă pe calea aceasta a egalității între noi, nu mai putem sta să chibzuim, se vor găsi ele căi mult mai firești pentru întruparea idealurilor noastre. Vom ști să reorganizăm forțele de pretutindenii și să ne asociăm pe toți tovarășii de suferință, pentru luptele ce vor veni și vom căuta, ca prin o încordată efortare, pe toată linia, să ne creiăm noi singuri acea fai-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Luni seara.

Iubita postului.

Ați cetit de sigur câteva pagini din scrierile luminoase ale celebrului scriitor Pierre Loti. Ați simțit muzicalitatea frazelor, ați văzut toate cele minunate fărâmi îndepărtate, prin cari ne poartă, când ați pus cartea la o parte și ați închis ochii, ca să puteți întregi pe deplin tabloul.

Auziați deslușit zgomotul talazurilor infuriate, lupta desnăjduită a vasului ce părăla în toate încheeturile, zbiciul ploaiei și a fărâmelor de valuri sărate, prin pâcla deasă a negurei...

Vedeți apoi întinsul liniștit al oceanului, cu o ușoară înflorare la suprafață, ca zimbetul unui urlaș, care visează... și țărnelor fericiți al Oangelului sfânt, fahirii făcători de minuni, minarete svelte pierdute în marea fumurie a zării, femei misteroase, a căror farmece erau voalate, doar ochii scânteiau în afară ca o aprinsă oglindă a sufletului înălțat.

Toate aceste își defilează într'un pestril amestec de stăpânitori fericiți și subjugăți ce mor de foame — amintindu-și strălucitul roman al lui Claude Farrère: »Civilizatorii«.

În colțurile îndepărtate ale țărilor virgine, reprezentanții civilizației răspândesc pretutindenii binecuvântările și nenorocirile culturii apusene; mai ales nenorocirile!

Suflete de speculanți murdari, adună averi enorme, abuzând de naivitatea semenilor lor cu pielea galbenă sau neagră, plătind cu mărgelile de câteva parale un pumn de mărgăritare, și corumpând moravurile primitive ale acestor nenorociți, cari n'aveau nici o trebuință de tezaurul periculos al civilizației.

Stăpânii fericiți ai coloniilor, sânt, în mare parte, refugiații culturii apusene, cari știu să beneficieze cu vârf de neștiința indigenilor și să propage ca o molimă tot ce e rău și putred în apusul cult. Și cum omenirea e mai aplicată în totdeauna spre rău, vedem cu mâhnire, cum sârmanii locuitorii ai țărilor virgine, se aleg în măsură mare mai ales cu viciile și aberațiunile societății »culte« — de cât cu alte roade mai de folos.

De sigur, în lupta aceasta — cu titlul de civilizație și cu fond de corupție și speculă — un cap gânditor ca acela al lui Pierre Loti va rămâne foarte mâhnit. În sufletul lui de poet, înțelege toată murdăria unei »afaceri«, care se desfășoară la adăpostul falș al civilizației.

Iată pentru ce bogăția imaginației lui se resfringe asupra acestor țări îndepărtate, ca un vâl într'aurit, menit să acopere în parte multe mizerii, îmbrăcând în poleul diafan al poeziei aceste colțuri de rai, în cari a pătruns deja duhul muncitor al Indolelei.

Acest autor, și toți ceilalți, cari ne descriu țările îndepărtate, risipite ca mici fărâme — tot atâtea lumi a parte — în imensitatea oceanului, ne impresionează îndoit prin dragostea cu care întovărășesc fiecare șir, prin duișia cu care își

amintesc de aceste tainute colțuri de rai, în cari Mefisto apusean a început să se încuibă, cu rănjetul lui sfidător.

Pierre Loti, ca cel mai mare artist al notelor de drum, ne-a dat tablouri, cari pot să inspire cel mai destoinic penel, și ne a înfățișat câteva imagini de femeie, cari te urmăresc, ca vechi cunoștințe din tineretă...

E vorba de o frumusețe exotică, care a oprit pe o clipă asupra ei, privirea romanțierului.

A întâlnit-o în curtea regelui din Tahiti, și a îndrăgit-o. Era ofițer de marină, pe vremea aceea, în vremea combustibilă a tineretii. Și Parabu avea niște ochi de foc, cari au fost fixați, în cel mai frumos roman, pentru posteritate.

Tinărul ofițer s'a dus p'aci încolo, perpetuând imagina trecătoare a iubitei în forma neperitoare a artei.

S'a dus. Și Parabu a rămas în inzula ei solitară, și cum nu s'a nimerit nici un prinț, ori nici măcar vr'un gospodar mai de seamă dintre bravii cetățeni Tahitieni, care să fi remarcat strălucirea diamantată a ochilor ei, s'a măritat pe urmă, ca o fată cuminte ce era, după un pescar de rând, cu mutra arămie sau galbină.

Jurnalele străine, din cari citesc acest îndușător idil de dragoste, rețin și numele acestui pescar, căruia soarta îi rândulse favorul de a lua de nevastă pe iubita poetului.

Spun apoi gazetele, că au trăit într'o colibă de bambus, într'o mică colibă de bambus, ca să ne aducem aminte de Tennyson, par'că!

Și mai spun jurnalele — și asta nu trebuiau să o spună — că frumoasa Parabu a îmbătrânit

moasă egalitate, pe care adversarul ne-o refuză cu îndârjire. Căci, pe cum se vede din atâtea ezitări ale lor, din atâtea formalități seci, târăgănări și obstacole puse, *nu prin o prevenitoare politică de pace din partea noastră, ci prin campanii politice active se iau drepturile egalitate!*

Alegerile congregaționale din comitatul Aradului. *Fruntașii partidului național român din comitatul Aradului au ținut ieri și alaltăieri seara în localitățile ziarului »Tribuna« două consfătuiri intime, în vederea alegerilor la congregație cari vor avea loc în 22 Noevre n.*

Rezultatul acestor consfătuiri este că s'a hotărât a se lua lupta în toate cercurile electorale cu candidați naționali. Președinții comitetelor cercuale vor primi zilele acestea lista candidaților împreună cu apelul care se face către dâșii și către toți aderenții partidului nostru național, de a lupta din toate puterile pentru izbânda candidaților noștri. Nădăjdum că comitatul Aradului, care a stat totdeauna în fruntea luptelor naționale, gelos de această reputație, va lupta cu bărbăție tot mai mare, pentru izbânda steagului național.

Un nou proces pentru agitație. Un nou și putem zice monstru proces de agitație este în curs în comitatul Târnavel-micl.

Treizeci și doi români, locuitori în Sâncel sânt acuzați pentru agitație în contra națiunii maghiare, comisă prin cântarea »Deșteaptă te române« și prin strigarea cuvintelor »Români sântem și chiar să nu învingem și chiar să ne omoare, ca Români murim« și »Jos cu Ungurii, în Târnavă cu etc.

Faptul s'ar fi întâmplat în 31 Mai 1910 seara și noaptea, în momentele plecării alegătorilor Români la alegerea de deputat în Diclo Sânt-Mărtin.

Contra actului de acuză, vrednicul avocat din Diclo Sânt-Mărtin, dl. Dr. Romul Boilă a înaintat excepțiunile la tribunalul din Ibașialău.

Alegerile pentru congregația comitatului Turda-Arieș. Pentru întreg teritoriul comitatului Turda-Arieș alegerile congregaționale s'au fixat pe 20 Noevre.

Alegătorii români din comitat sânt cu insistență rugați, ca în ziua de alegere să-și exercite dreptul lor de alegători votând exclusiv pentru candidații partidului național român. În special intelectualii să fie la înălțimea datoriei lor naționale.

Turda, 6 Noevre 1910. Pentru comitatul comitatens: *Emil Cormoș Alexandrescu.*

Declarații filo-române împotriva irendentismului bulgar. În firul discuțiunii ce se urmează zilele aceste, în sobrania din Sofia, asupra proiectului de răspuns la mesaj, șeful partidului național, D. Ghechoff, a atins și chestiunea înțelegerii turco-române, făcând următoarele declarații:

Înțelegerea militară turco-română nu există sub forma unei convențiuni, deoarece a fost desmințită, — însă o apropiere este sigură. Sforțările făcute în acest sens, deja sub vechiul regim, călătoriile generalului Crăiniceanu la Constantinople și ale lui Hakki pașa la București, constituie grave presupțiuni. Bulgaria trebuie să ia act de această stare de lucruri, să ia dispozițiuni în consecință, pe cari le va găsi cum va putea. *Bulgaria trebuie să aibă o atitudine corectă față de România și de Turcia, departe de orice ideie de aventuri.*

Declarațiile acestea vădesc că spiritele în Bulgaria încep să se împace cu ideia apropierii dintre România și Turcia și că la Sofia bărbății politici încep a recunoaște avantajele unei politici prevenitoare față cu România.

Bloc româno-turco-grec. Ziarul atenian »Prodos« publică următoarele: »Din izvoare autentice se vestește, că politica austriacă se căznește să facă o apropiere între Turcia și Grecia, așa ca să se poată forma un bloc din Turcia, România și Grecia împotriva slavismului. Pentru acest scop s'au făcut multe inteveniri pe lângă guvernul turc. Cercurile diriguitoare din Atena n'au luat încă nici o hotărâre«.

Situația în Croația. Tratatul guvernului în scopul înghițării unui partid guvernamental întimplă multe anevoințe încă. O telegramă sosită azi din Agram spune că aderenții personali ai banului, afirmativ fără știrea lui Tomasich, cearcă o apropiere de coaliție, care e singurul partid cu garanții de consolidare. Coaliționștii se arată însă foarte refractari pentru o colaborare cu banul fără menținerea programului lor din trecut. Partidul coaliționist cere ca banul să intre în partid, căci numai după ce banul va fi făcut acest pas, poate să sprijinească guvernul.

Audiența contelui Tisza. Din Viena ni se anunță: Contele Tisza a fost azi primit în audiență la monarhul. Șeful partidului guvernamental l-a prezentat monarhului omagii pentru depeșa de felicitare ce a primit cu prilejul nunții sale de argint.

Domnul Klein... Cine este domnul Klein? Nu putem ști cu pozitivitate. Afî doar putem spune că e membru al partidului guvernamental și proprietar de pământ în Ardeal. Poate arendaș, sau samsar, sau giambaș...

Acest domn Klein și-a făcut și el apariția pe orizontul politicii ungaro-române. În calitate de »om de încredere al unuia dintre conducătorii Românilor« a stat de vorbă în clubul partidului guvernamental, cu ministrul-președinte Khuen-Héderváry.

Așa spune cel puțin »Neues Pester Journal« din Budapesta.

Klein-băcsi pe orizont!... Ce perspective ciudate ni se deschid din nou!...

Adunarea generală extraordinară a „Societății teatrale“.

— Relație specială. —

Brașov, 6 Noevre.

Duminecă 6 Noevre n. 1910 la orele 3 p. m. s'a ținut în Brașov în sala festivă a gimnaziului nostru, adunarea generală extraordinară a societății noastre teatrale, cu singurul punct la ordinea de zi, de-a amplifica unii §§ ai statutelor societății.

Deși nu s'a făcut nici un sgomot în jurul acestei adunări, cu toate acestea intelectualii din loc au manifestat un viu interes pentru această adunare, ba am remarcat și pe unii membri sosiți din depărtări.

Înainte de vreme, că frumuseța ei s'a scuturat, cum se scutur petalele unei flori îmbumate... A rămas un schelet abia, amintindu și în totdeauna de frumosul ofițer francez, care o iubea în vremea tinereții.

Adausul acesta, ori cât de romantic ar fi, nu ne poate mulcomi pe deplin. E așa de ridiculă o Parabu bătrână, o Parabu — schelet, cu fața supțică cu spinarea încovoiată.

Nu pe aceasta vrem s'o cunoaștem, căci nu aceasta e iubita poetului.

Era o altă Parabu, aceea ce ne a rămas din cadrul romanului. O fată cu ochi de flăcăi, cu gene lungi catifalate, ce tremurau ca aripile unui fiutur la privirea de foc a ofițerului străin. Era o Parabu, cum nu mai este alta, cum nici nu poate să mai fie.

Și, desigur, sexagenarul Pierre Loti — cu adevăratul nume Jules Vland — la aceasta din urmă Parabu se gândește în aceste clipe, când jurnalele îl înprospătează acest epizod din tinerețe.

Toate triumfurile lui literare, toate succesele academice vor rămânea în urmă; el va întineri într-o clipă cu patruzeci de ani, gândindu-se la imaginea frumoasei fete străine, care l-a inspirat cele mai frumoase pagini de roman.

Pe-o clipă își va imagina, că e ofițer tânăr, abia de douăzeci de ani, și că îmbrățșează sub umbra ocrotitoare a unui palmier trupul fragadel Parabu.

Când va ceti apoi, că visul tinereții lui a îmbătrânit și s'a urîțit, se va trezi ca de-o smâncitură bruscă și nu va avea nici o lacrimă, pentru moartea ființei iubite.

I și va aminti cel mult de o durere reumatică din piciorul stâng, stomacul stricat, și de inima ce i palpită din ce în ce mai neregulat.

Să va gândi atunci la anii tinereții, uitând gravitatea lui de academician, și la frumoasa Parabu, care a rămas undeva departe, și a murit apoi tot așa de frumoasă, departe departe, în cealaltă parte a pământului. Al.

August Strindberg și femeile.

Artur Bablotte a publicat acum de curând o monografie spirituală asupra lui August Strindberg, căutând să sistematizeze liniile confuze ale vieții marelui scriitor și indicând problemele, de cari s'a ocupat Strindberg în viața sa. Baza prin-

cipală a activității sale literare a fost în totdeauna problema sexuală, relațiunile între bărbat și femeie.

Opera sa din urmă »Cartea Albastă«, apărută la 1908, e un fel de spovedanie ciudată, prin care bătrânul Strindberg caută să se explice cu lumea, cu oamenii, cu propria sa ființă. Cu toate că această carte choot că, în care se oglindește sufletul scriitorului, a stârnit multe contradicții, cu toate că fanatismul lui Strindberg caută să distrugă legile existente, punându se în contradicție cu rezultatele științei naturale și cu toate că misticismul său rămâne nelușeles, această carte totuș ne arată în contururi clare elementele spiritului acestui scriitor și ne lămurește întru câtva relativ la atitudinea sa față de problemele femeii.

Bablotte analizează cartea precum urmează: Strindberg nu mai iubește tinereța, el a îmbătrânit și pledează pentru tot ce e vechiu. Numai bătrâneța are dreptul la existență. Strindberg spune: Iluziile tinereții, ambiția nobilă, tendințele înalte, abnegația, toate acestea nu există, nici măcar credința. În visurile tinereții, da a există asemenea visuri, nu găsim nimic de seamă. În tinerețe suntem mănași; că nu îmbătrânim, spe-

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvar.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelilor.

Adunarea a fost prezidată de dl. Dr. I. Mihu, iar comitetul era complet afară de dl. Virgil Onițiu reținut la Timișoara prin moartea subită a mamei sale. Președintele deschide adunarea, relevând împrejurarea că tot în sala aceasta istorică Timotei Cipariu a accentuat necesitatea cultivării limbei românești. Notar al ședinței a fost numit dl. Axente Banciu profesor în Brașov.

Secretarul general dl. Dr. Iosif Blaga citește raportul comitetului prin care motivează necesitatea modificării unor paragrafi din statute precum și propunerea comitetului relativ la modificarea paragrafilor 11 și 21 din statute.

La propunerea dlui Ion Petrovici, profesor în Brașov, se alege o comisiune de 5 membri (Petru Pop, jude de tribunal în retragere, Ladislau Popa, maior în retragere, Dr. Valer Braniște, Gheorghe Chelariu dirigentul școlii reale din loc și Ion Bercan paroh în Cohalm) cărora li-se dă propunerea pentru studiere și raportare. Spre acest scop se suspendă ședința.

Redeschizându-se, comisiunea prin raporturile, dl. Dr. V. Braniște, făcând istoricul hotărârilor luate la adunările generale din anii 1890 — astăzi, arată până la evidență, că propunerea comitetului relativ la amplificarea §§-lor amintiți, este o urmare firească și logică a activității de până aici a societății noastre de teatru și a dorințelor exprimate din partea membrilor, în diferite rânduri, cu prilejul adunărilor generale anterioare.

Amplificările recomandate de comitetul central și primite întocmai de adunarea generală sânt următoarele:

Textul vechiu al §-lui 11 se scoate din vigoare și se înlocuiește cu următorul text:

»Comitetul se compune din 9 membri, anume din președinte, vicepreședinte, casier, controlor și alți patru membri«.

La § 21, al cărui text este:

»Când fondul societății se va urca la o sumă din care s'ar putea realiza înființarea teatrului național român, adunarea generală — convocată

anume spre acest scop — va decide asupra acestei chestiuni. Totodată ea va decide, dacă societatea mai are să existe ca atare, sau se constituie o societate anume pentru teatru?»

Se adaugă un nou alineat de cuprinsul următor:

»Și până atunci, pentru promovarea artei teatrale române în Ungaria, societatea:

a) Va face propagandă în scopul de a ține treaz interesul pentru teatru și artele înrudite; va distribui burse pentru tineri (de ambe sexe), cari vor studia arta dramatică, muzicală și orice altă artă sau știință în raport cu teatrul; va distribui premii și ajutoare pentru piese teatrale bune și alte opere alese literare sau artistice, în raport cu teatrul.

b) Va institui, sau va sprijini una sau mai multe trupe teatrale ambulante și va folosi toate mijloacele morale sau materiale pentru sporirea reprezentațiilor teatrale bune la Românii din patrie.

Pentru cheltuielile administrației curente ale societății și pentru scopurile amintite sub a) și b) însă nu se pot întrebuița, decât 60% din interesele anuale ale fondului, iar restul, precum și toate taxele încurte dela membri și alte venituri să fie capitalizate«.

După primirea acestor amplificări la propunerea membrului Andrei Bârseanu, adunarea generală alege pe cei doi membri noi în comitet în persoana dlor: Dr. Iuliu Maniu și Anton Mocsonyi de Foen.

Această alegere a întrunit aplauzele frenetice ale asistenței și sântem siguri că și întregul public românesc va întâmpina știrea cu cea mai mare plăcere.

Urmează citirea și verificarea procesului verbal, după cari, președintele închide ședința.

Părintele Dr. V. Saftu, mulțumi președintelui și comitetului pentru buna conducere și sacrificiile aduse cauzei noastre culturale, dorește ca încurând societatea să și țină adunarea sa generală în Brașov.

Seara la orele 8 intelectualii din loc dimpreună cu oaspeții din provincie, s'au întrunit în număr mare la cină comună în

sala Redutei orășanești, unde au petrecut câteva momente împreună.

Cu acceleratul de 10 seara, dl. Dr. Mihu, dimpreună cu ceilalți membri ai comitetului, au plecat către casă.

Raportor.

Scrisori din București.

Dobrogea și Bulgaria. — Țăranii basarabeni către M. Sa Regele Carol. — Fraudele dela căile ferate. — Jandarmi și jandarmi. — Casa profesorilor. — Eră nouă în Ept.

București, 24 Octomvre.

În timpul din urmă, în presa și opinia publică din Bulgaria s'a manifestat un puternic curent ostil României.

La acest curent au contribuit pe deoparte zvonurile despre alianța României cu Turcia, zvonuri, după cari această alianță ar fi fost îndreptată în primul rând în contra Bulgariei, iar pe de altă parte agitațiunile agenților Bulgari din Dobrogea. Unele ziare bulgărești, cum e »Dnevnik« au adus cu această ocazie în discuție chestia rectificării graniței Dobrogei, afirmând că România s'ar fi făcut stăpână pe o întindere mai mare de pământ, decât aceia acordată de congresul dela Berlin. Firește toate acestea sânt afirmațiuni de domeniul fantaziei. Adevărul este, că România stăpânește pe Dunăre un teritoriu mult mai mic decât ar fi putut avea, dacă s'ar fi învoit la cedarea Basarabiei.

Agitațiunile Bulgarilor au făcut însă să se vorbească în ultimul timp iarăș despre Dobrogea și despre măsurile ce ar trebui să se ia pentru apărarea acestei provincii. În primul rând se impune întărirea elementului românesc în satele dela granița dinspre Bulgaria. Majoritatea locuitorilor din aceste sate o formează astăzi Bulgarii. Într'un caz de război, aceștia vor face toate serviciile posibile armatei conaționaliilor lor. Astfel stând lucrurile, cererile pentru înmulțirea satelor românești la granița dinspre Bulgaria a Dobrogei este cât se poate de justificată. E drept că în timpul din urmă, prin colonizarea veteranilor s'a făcut ceva în această direcție. Dar nu s'a făcut destul. Apoi situația în care se găsesc acești coloniști nu este tocmai de invidiat.

Trebuie luate măsuri pentru ameliorarea stărei lor economice spre a nu fi umiliți de Bulgari, a căror situație materială este atâta de înflăitoare.

ranța tinereții e să îmbătrânească, adică să ajungă la putere, să aibă femei, pozițiune, existență.

Astfel privește Strindberg bătrânul tinerețe, astfel își condamnă el tinereța sa și a tuturor.

Numai bătrânețea are dreptate, iar dacă tinerii ar moșteni; experiențele bătrânilor în loc de a face singuri experiența vieții, omenirea ar fi realizat progrese mult mai mari.

Ce am păcătuț în tinerețe față de bătrâni, ni se răsplătește la bătrânețe. Tinerii sânt aroganți și obraznici față de noi, prietenii sânt infideli, tocmai așa precum am fost și noi în tinerețe.

Strindberg se ocupă și la bătrânețe cu problema femeii. Critica lui e acum mult mai aspră, atitudinea sa față de femei e ostilă până la extrem.

— Al văzut vreodată o femeie bună?

— Nu, răspunde învățătorul.

— Nici căsătorie fericită?

— Nu, răspunde învățătorul.

Cel mai mulți își ascund mizeria din mândrie. Cauza e că bărbații au uitat întâia poruncă, transformându-și soțiile în zeițăți.

Incapabil de-a cunoaște calitățile bune ale femeii, Strindberg se simte respins de defectele ei. Inferioritatea aparentă a femeii, este în raport

direct cu pozițiunea ce-a acordat natura acestei forme de tranziții între copil și bărbat. Dela această concepție pornește bătrânul Strindberg, când se încearcă să rezolve problema căsătoriei. În reflecțiunile sale se resimte efectul propriei sale căsătorii nenorocite, care l'a umplut de oroare față de această instituție.

Strindberg nu consideră femeia ca o problemă. El o raționează astfel: Oare de ce nu se poate rezolva această enigmă, numită femeie? De ce nu înțelegem femeia? Pentru-că această problemă e absurdă!

Ura ce o nutrește împotriva femeilor e atât de mare că nu se sfiește de a afirma că galanteria a falsificat istoria lumii și a literaturii. Nici o ființă de femeie, înscrisă în istoria lumii sau a literaturii, nu merita această glorie. Toate aceste femei au fost niște mediocrități. Înălțarea lor se datorește degenerării bărbaților, cari le au ridicat acolo, unde nici odată nu ar fi ajuns ca ființe inferioare ce sânt. Numai un bărbat prost nu poate să se apropie de o femeie, fără de a și pierde mințile și de a deveni trădător. Un astfel de bărbat e în stare să și vândă prietenii săi pentru grațiile unei femei. El nu mai vede decât ochii femeii și nu mai simte decât prin simțurile fe-

meii. Sânt lucruri, cari nu se spun toate zilele; un bărbat nu va spune soției sale, din ce se compune sexul ei. Avem însă dreptul de a o spune câte odată. Schopenhauer a scris despre aceasta mai bine ca toți. Nietzsche a scris binisor, însă maestrul e Peladan. Astfel scrie Strindberg.

Un Strindberg lipsit de semnele paradoxelor ale extravagantei, nici nu se poate imagina. Atitudinea lui față de femei caracterizează atitudinea sa față de creștinism. Creștinismul propagă iubirea universală, deci și iubirea între bărbat și femeie. Strindberg creștinul, însă iubește numai facultățile capabile de dezvoltare ale bărbatului și are o ură neîmpăcată față de femeie ca ființă, căreia îi contestă orice drept la existență. Să nu se uite însă că Strindberg e foarte susceptibil pentru frumusețea femeii. El o privește cu ochii entuziasmați ai artistului și nu găsește destule cuvinte spre a o glorifica ca o întrupare a tot ce este frumos în natură.

În acele mărturisiri ale bătrânului Strindberg găsim toate contradicțiile, din care se compune firea sa complicată: adorarea frumuseții a postului și izbucnirea fanatică a misticului și ascetului împotriva senzualității.

Ozillér Imre
mare prăvălie în Oradea-mare-Nagyvárad.

Recomandă on. preoți, învățători și publicului inteligent următoarele mărfuri din prăvălia sa: materii de modă femească, mărfuri de modă bărbătească, pânze, albituri, trusouri pentru mirese, covoare, perdele, plapone, învâtorii pentru paturi și măsaie, ciorapi, mănuși, îmbrăcăminte de desubt sistem Jäger, specialități de lucruri de mână, aște pentru brodat și împletit, mărfuri de piele și oțel, mărunțișuri. — Pachetele postale peste 20 cor. se expediază francate.

Asortiment bogat!

Prețuri iertine fixe!

»Dacă ar fi să trăim — scrie un ziar — în permanentă pace și frățe cu Bulgarul, nu ar trebui să ne alarmăm. Dar în fiecare zi avem noul dovezi că această credință este o iluzie. Astfel stând lucrurile, cererea ziarelor românești, fără deosebire de nuanță politică este de a se lua măsuri pentru întărirea românismului în provincia de peste Dunăre, înlocuind desavantajele graniței naturale printr-o puternică graniță umană.

După cum se știe, Mitropolia din Iași are în Basarabia mai multe moșii, datorite de boierii și domnii moldoveni încă de pe timpul când această țară făcea parte din Moldova noastră atât de dușmănită de soartă. Epitropia Sf. Spiridon are de asemenea moșii în această provincie. Moșiile se dau cu arândă parte la țărani, parte la diferite societăți de exploatare. De când țărani moldoveni și-au înființat obștiile lor ei au început a face concurență străinilor, cari văzându-se înlăturați, au oferit prețuri enorme numai să nu ajungă moșiile în mâinile țărănilor.

Un fapt îndușător ni-se anunță acum din Iași. Acum două săptămâni s'a ținut la Chișinău licitația pentru arendarea a două moșii ale Epitropiei Sf. Spiridon. La licitație au concurat obștiile sătești ale țărănilor precum și administrațiile străine ale câtorva fabrici de zahăr. Acestea, oferind prețuri mult mai mari, epitropia a dispus ca moșiile să fie adjudecate lor. Acest fapt a produs multă amărăciune între țărani din satele basarabene Nădușata și Pietroasa.

Ei s'au adresat atunci M. S. Regelui Carol al României, cerându-l să intervină ca să li-se dea lor moșiile, deoarece ei sunt *filii ai României*. Și ar fi păcat să vină o societate străină să le ia pâinea de la gură. M. S. Regele Carol, primind petiția, a scris pe ea rezoluția aceasta: »Ministrul meu de Interne îmi va raporta de urgență«. S'a intervenit apoi la epitropia Sf. Spiridon. Eforii, înfrunându-se zilele acestea, au luat hotărârea de a se da moșiile în arendă obștiilor țărănești.

Și credem c'au procedat corect, oferind un sprijin țărănilor români basarabeni, cari din cauza exploatarelor străini, își iau lumea în cap, emigrând prin cele mai sălbatice colțuri ale Caucazului, unde în scurt timp se pierd pentru românism. Și ar fi fost crudă refuzarea lor, când se adresează suveranului român ca filii ai României.

În timpul din urmă, direcțiunea căilor ferate a fost surprinsă de mulțimea de bilete de liber parcurs, ce li se prezentau. Făcându-se cercetări serioase, s'au dovedit că aceste bilete au fost furate de unii funcționari de la Ministerul Lucrărilor publice, cari, în înțelegere cu șefii de trenuri puneau în circulație aceste bilete. Afară de acești funcționari au mai fost descoperiți și alți indivizi, cari își făcuseră un izvor de venit din falsificarea libelelor de liber parcurs. Astfel s'a descoperit că șeful de tren Ștefan Georgescu de mai mulți ani se folosea de următorul procedeu: El lua de la pasagerii de clasa a treia bilete fără a le perfora, iar, când li venea rândul de serviciu pe aceeași linie, le vindea pe prețuri scăzute la diferiți călători. Un tânăr, anume Ștefan Pavel ducea convoluri întregi de pasageri cu permisuri pentru lucrătorii căilor ferate. Asemenea fraude s'au descoperit și din partea șefului poliției din Curtea de Argeș. Se crede că și alții amployați s'au făcut vinovați de asemenea fraude. Cercetările cari se fac promit a face lumină deplină asupra felului în care tocmai niște funcționari frust-au statul în chip așa de neomenos.

Isprăvile jandarmilor unguri încep a fi imitate și de colegii lor din România. Se vede că de cuvântul jandarm este nedespărțită calitatea de grosolan, în tot locul. Singura deosebire este că pe când presa din Ungaria, precum și autoritățile superioare nu iau nici o măsură în contra bestialității acestor oameni, în România se găsesc mijloace spre a-i face să-și dea seama că rostul lor nu este de a teroriza poporul, ci de a-l apăra, de a-i apăra avutul și siguranța.

În comuna Cănești din județul Buzău jandarmii repartizați în această parte a județului, au maltratată în mod brutal pe câțiva locuitori, a căror vină este că au pornit să-și adune porumbul de pe câmp înainte de răsăritul soarelui. Fapta jandarmilor este aspru criticată de ziare, cari cer să li-se aplice o pedeapsă exemplară pentru purtarea lor neomenasă. Prefectul județului a dispus arestarea lor. Tribunalul se va pronunța în curând în această afacere. Nu-i așa că i ceva neobișnuit la noi?

Așa au procedat părinții patriei maghiare față de ucigașii dela Mărgineni? Așa s'a procedat față de ucigașii dela Cristian, dela Pănade și față de ucigașii nevinovatului Bărie? Dar o deosebire se și impune. În România, țară cu o cultură relativ mai nouă, țară mai mică, se poate proceda energic față de un jandarm incorect. În Ungaria, țară situată în mijlocul Europei așa ceva ar fi o crimă.

Azi de dimineață a avut loc solemnitatea punerii pietrii fundamentale a casei profesorilor din București. La această solemnitate au asistat reprezentanții ministerului de culte, precum și o mulțime de membri ai corpului didactic din București. Noua clădire va fi compusă din subsol, parter și două etaje. În subsol se vor aranja diferite distracții sportive. Aici se vor așeza două rânduri de popice, sală de gimnastică și băi. Parterul va fi închiriat pentru prăvălii. În etajul întâi va fi o sală de conferințe, bibliotecă, biliard și alte distracții. În etajul al doilea vor fi aranjate camere, unde se vor găzdui profesorii din provincie, când vin în capitală.

Vineri la orele 4 d. a. plecat din capitală în Macedonia, dl Nuși Tullu, cunoscutul naționalist al Aromânilor. D-sa merge la Grebene în calitate de revizor. Mulți membri ai coloniei macedonene și o delegație a »Soc. studenților macedo-români« a însoțit până la gară pe dl Nuși Tullu. Numirea sa constituie inaugurarea unei ere noi în Epir, cunoscute fiind meritele d-sale de om de acțiune și patriotismul său desinteresat.

Correspondent.

Scrisori din Sibiu.

Banca de asigurare »Fortuna«. — Jubileul d-lui Cozma. — Activitatea culturală a tinerimii. — Bolcotaarea ziarului »Lupta«. — Al doilea Birăușu. — Răspuns amicalul X.

6. XI. 1910.

»Solidaritatea« a hotărât în zilele trecute să ridice și aici în Sibiu un templu zeitei »Fortuna«. De-aici încolo alături de Roma și Prănește se va mândri și orașul nostru cu cultul acestei zeite mai capricioase ca virtutea băncilor noastre românești. Inscripția într'aurită de pe templu va fi următoarea: *Banca de asigurare »Fortuna«* Nu e multă poezie în această inscripție, dar dela membrii »Solidarității« a căror Pegas e *vișelul de aur*, cine se aștepta la o inspirație mai avântată? Va fi, însă, cu atât mai artistic templul, care va ocroti norocul atâtor oameni. Se zice că va înfrunza în frumusețe pe cel din Roma. Arhitectul Pamfilie a și început să lucreze planurile, cari, spre a eși desăvârșite, vor fi revizuite și de maestrul său dl Ioan cel mare al consistorului din Sibiu. Stilul arhitecturii templului va rivaliza cu al caselor consistorului ce se ridică în preșajma Tribunalului. Ornamentația va fi o îngemănare fericită a motivelor etrusce și populare românești, de cari se pot vedea în interiorul m-uzoleului Șaguna din Rășinari. Faceți un pelerinaj până la mormântul marelui arhieru ca să vă convingeți ce minunate sânt. Pe frontispiciul templului »Fortuna« va fi zugrăvită figura zeitei cu cornul Imbelșugării în mână, ca simbol al darurilor sale, cu o cârmă, ca simbol al puterii sale de a diriguia soarta oamenilor, și în sfârșit cu aripi la umere, cu globuri și roți sub picioare,

cari toate simbolizează ființa ei capricioasă și schimbătoare. Această pictură o va săvârși artistul Albescu, mult admirat de Sibileni. Opera acestui pictor desigur va fi în deplină armonie cu arhitectura d-lui Pamfilie. Se zice că pictorul Albescu a și găsit un model potrivit pentru zeita »Fortuna«, în persoana d-nei Lăpădatu din Orăștie, pe care mai dăunăzi a zărit-o pe stradele Sibilului.

Lăsând la o parte aceste planuri artistice, putem spune că banca de asigurare ca instituție economică e foarte serioasă. Merită să fie sprijinită de toată obștea românească, mai ales dacă conducerea ei nu va fi încredințată unor teoreticieni ursuzi cu ceafa groasă. Reușita întreprinderii e condiționată numai de aptitudinile practice ale oamenilor ce o vor conduce. De-aceia recomand acționarilor *Fortunii* să asigure înainte de toate inteligența viitorului director. La noua bancă eu îmi voi asigura teaca împotriva ruginii, căci în aceste vremuri de războaie văd că nu-i chip de odihnă.

»Albina« se pregătește să serbeze jubileul de 25 ani al directorului ei, dl Partenie Cosma. Se plănuiește să se facă un album cu toate fotografiile membrilor din direcțiune și ale tuturor funcționarilor. Acest album va fi prezentat de direcțiune dlui Cosma în Decemvre când se va serba jubileul. Tot atunci se va așeza în sala de ședințe un portret al dlui Cosma, care va fi lucrat de un pictor din București sau Budapesta. Mă mir că nu i-l-au încredințat dlui Albescu. Din prilejul jubileului, »Albina« va crea și un fond cultural P. Cosma, spre care scop până acum îi stau la dispoziție 7000 cor.

Serbările acestea vor avea un caracter intim, vor fi considerate cu o »afacere internă« a institutului cum ar zice dl Costi Pop dela »Revista Economică«. Și nu știu de ce. Eu cred că munca unui om, cum a fost și este dl Cosma merită să fie serbată de toată obștea românească. Dsa a săvârșit, ajutat de alții, cea mai frumoasă operă a deceniilor din urmă, a făcut din »Albina« o bancă puternică și modernă, care are o deosebită importanță în viața noastră națională. »Albina« nu e numai a acționarilor ci e și a noastră a tuturor, de-aceia am dori să luăm parte cu toți la un eveniment important din viața ei. Am vrea să ne prezentăm și noi omagiile dlui Cosma și cine știe dacă nu le-am ști spune mai frumos ca toată direcțiunea la olaltă. (Rog să nu se supere direcțiunea, fiindcă în lumea cealaltă voi face și eu parte din ea). Știm că dl Cosma e înzestrat cu un pronunțat simț literar, de-aceia sântem siguri că i-am face și o deosebită plăcere.

Presa noastră, din acest prilej va aprecia în cuvinte călduroase, activitatea dlui Cosma și aud că și tinerii din »Autoritatea« se pregătesc să facă o surprindere dlui Cosma: la jubileu au de gând să i prezinte o diplomă de »tânăr oțelit«. Și adaug că dl Cosma e întru toate vrednic de asemenea diplomă.

Un domnișor din Sibiu a încercat să facă o glumă. A scris și el o scrisoare din Sibiu, rîvnind, se pare, la laurii cu care împodobește publicul fruntea necunoscută autorului ce scrie aceste scrisori. Dar degiaba, rabia nu poate ciripi ca privighitoarea și nici găina zbura ca vulturul. Lumea nici n'a citit scrisoarea. Tânărul autor a stat într'un colț al cafenelei, a băut șvarțuri cu rom o după amiază întreagă, așteptând succesul. Dar ioc! Uita-se bietul băiat, că din spini nu poți culege struguri și nici din scai smochine, cum zice scriptura. În aceea scrisoare tânărul meu rival spunea că tinerimea din Sibiu nu mai are nici o preocupare intelectuală. Se vede, un moment și-l-a închipuit că toată tinerimea e întrupată într'insul.

Tinerimea din Sibiu, în realitate, s'a așternut pe muncă serioasă.

În Noemvre va juca piesa »Brândușa« (Blanchette) de Brieux, tradusă de dl Em. Gârleanu. Această piesă, în care se zugrăvește conflictul

DUDÁS SÁNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covoare de lână. Cumpăr tot soiul de blănării de vânat.

dintre cărturari și țărani, e foarte potrivită pentru noi. Ea are o mare înrudire cu romanul »Desrădăcinații« (»Les Déracinés«) de Barrès, care ar merita să fie tradus și răspândit la noi. Despre acest roman voi mai avea ocazia să vorbesc, când mă voi ocupa de anumiți desrădăcinați din Sibiu.

Reprezentarea teatrală va fi îngrijită de »comitetul filial« al »Societății pentru fond de teatru«. Pe diletanți îi instruiască dl Iuliu Enescu care e mare meșter în ale teatrului. După teatru tinerimea va aranja și o petrecere cu joc.

Dar cea mai frumoasă manifestare a tinerimii a fost boicotarea ziarului »Lupta«, care în vremea din urmă s'a datat la totfelul de calomnii. Intrunirea »Autorității« din Joi trecută a fost un adevărat club de iacobini serioși. S'a discutat demn și cuminte. Toată tinerimea își simțea sufletul primenit de adieri noue. Pe lângă membrii obișnuiți de astădată a venit și domnul I. Agârbiceanu, cu figura lui de apostol, și Dr. I. Lupas, cu tofășigărea sa de învățat. Când a început să vorbească dl Vasile Chirolu toți au tăcut, chiar și veselul prezident al »Autorității«. Chipeșul candidat de avocat a vorbit frumos, limpede și energic. Indignarea împotriva acestui ziar era în atmosferă. Cuvântarea d-lui Chirolu a apăs decu repede sufletele. S'a emis o comisie, care a redactat imediat manifestul cunoscut. În comisie au fost cel mai dibaci meșteri ai condelului: Dr. I. Lupas, I. Agârbiceanu, Dr. I. Borcia pe lângă alți oameni ai legii. Când s'a citit manifestul a fost o însuflețire vrednică de o tinerime viguroasă. Pe urmă s'a discutat cazul lui Bratu Cerciu, proprietarul tipografiei și a »Folii Poporului« de sine, care se vede că a făcut școală la Birăuțiu, de-a îndrăznit să refuze redactorului său, d-lui Ghiță Popp publicarea unui articol împotriva »Luptei«. Tipografiiăștia sânt grozavi, ei cred, că fiind stăpâni pe litere sânt stăpâni și pe ideile redactorilor. Toată tinerimea a condamnat unanim purtarea d-lui Bratu. Unii erau de părere, că acest Cerciu ar trebui făcut Cerciu. Dar astfel de musculițe îndrăznețe nu merită o atențiune deosebită. Se omoară ele singure. Toți scriitorii cari colaborau la »Foia Poporului« s'au decis să nu mai scrie nici un rând în viitor. Se vor grupa în jurul »Libertății«. Dl Gh. Popp și a dat dimisia și spre părerea de rău a tuturor, e hotărât să plece din Sibiu. Dl Bratu ar fi meritat o dimisie la Ghiță Stoica pentru această pierdere ce o suferă tinerimea.

»Autoritatea« a avut și caspeți din Blaj, pe dnii I. F. Negruțiu și G. Precup. Ambii au fost sârbătoriți cu drag. Dl Precup a ținut o prea frumoasă cuvântare, arătând rolul ce-l are tinerimea în sânul unui popor. D-sa s'a angajat ca cu ajutorul unui membru al »Autorității« din Sibiu să organizeze și tinerimea din Blaj. Tinerimea se ocupă chiar și cu ideea ca să organizeze toate centrele, dând întregel mișcări pe lângă caracterul cultural și un limbrou politic. E vorba să se facă o organizație cu cotizații și cu anume îndatoriri. Despre asta altădată mai pe larg.

După sedința dela Brote, o parte a tinerimii a trecut în cafenea, unde s'a ars ziarul »Lupta«. Fiacările hârtiei semănau cu cele ale iadului, unde desigur va ajunge și Birăuțiu pentru multele și grelele lui păcate. Toți erau veseli. Redactorul »Revistei Teologice« se îmbujorase la față ca un arhanghel războinic. Redactorul »Luceafărului« dădea din mâni și din picioare de bucurie, scăpărându-l ochii de neastâmpăr. Protopopul Săliștii spunea cum l-a amenințat prezidentul »Asociațiunii« că l-ar pușca ob'u în gură de ar putea să l provoace. Preotul din Orlat își mângăia multămit baiba c'a ajuns iar între oameni de-al lui. Prietenul Dănilă fredona doine din Țara Făgărașului. Duma încerca să convingă pe Ghiță Pop să nu plece din Sibiu fără să-și la adio dela Cerciu. Numai tovarășul Chirolu sta dus pe gânduri. Ce n'ar fi dat el să l fi văzut vorbind la seara aceea niște ochi frumoși... Lelu Ghibu stătea singur la o masă, învățea melancolic două pietri de domino, vlsând la surorile Tobe din cir-

cul Henry. Franțuzoaicele acele au făcut să svănească multe inimi latine din Sibiu.

Așa-și petrece viața tinerimea română din Sibiu, cu lucruri serioase și vesele, dupăcum e vremea și dispoziția sufletească. Vă spun, iubiiți ceilor, că în cea din urmă Joi mi ar fi plăcut să fu și eu »tânăr oșell«, numai ca să pot fi între acești oameni simpatici și să nu flu silii să scriu despre ei numai din auzite.

Un prieten îmi dă sfatul să mă las de poezie, fiindcă gândurilor mele frumoase li-se dă o interpretare prozalică. În seninătatea sufletului meu mă gândesc adeseori la câte un colț de cer albastru și când îl zăresc îmi îndrept cu drag privirile asupra lui. Dar lumea nu înțelege cum poate fi sufletul unui om războinic plin de poezie, cum poate sta o pagină de satiră mișcătoare alături de niște sentimente lirice. Apoi, dragă, de aș fi să mă las după lumea asta mărunță ar trebui să fiu incoloră și monotonă cu ea, să fiu un candidat mocnit de casină sau de membru în vre-o direcțiune de bancă. Ar trebui să am gâtul și spinierea elastică și să port flanelă pentru a nu răci la antișambre. Din fericire sau din nefericire — nu știu bine — eu fac parte din alt neam de oameni. Mie îmi place să fiu liber ca gândul și să admir deopotrivă atât fulgerile cât și petalele unei viorele de pe marginea păraului. Știu că mă înțeleg pușni și sânt convins că tu ești între aceștia. Dar cel mulți și răi pe mine nici nu m'au interesat nici odată, fiindcă aceștia, vorba ceea, se nasc, parvin și mor ca toate mamiferele necuvântătoare. Nu-mi lua deci strălucirea poeziei de pe limbă. Spada.

Nota Red. Autorul scrisorii publicate în numărul de ieri e Spata și nu Spada, cum s'a cules din greșală.

Cronica pedagogică.

Conferență învățătorească.

Arad, 7 Noemvre n.

Despărțământul protopopesc al Reuniunii învățătorilor din protopopiatele aradane I—VII și a ținut azi înăia conferență în Arad.

Am asistat la conferența aceasta a învățătorilor noștri și mărturisesc sincer, că atât conferențiarilor prin temele lor, cât și discuțiile serioase și obiective ce s'au încins asupra acestora au dovedit, că învățătorul român este pătruns de însemnătatea chemării ce-o are în aceste vremi grele față de școală, biserică și de neamul românesc, viitorul căruia el are să l zidească.

Reuniunile și conferențele învățătorești, aceste instituțiuni culturale, sânt izvorul din care învățătorii se adapă cu dulceața adevăratelor cunoștinți și modalități pe cari, apoi, punându-le în practică fac posibilă fiecăruia ajungerea scopului dorit, care nu poate fi altul decât creșterea generației încredințate lor și astfel *luminarea neamului*.

La orele 8 dim. învățătorii au luat parte în corpore la slujba chemării duhului sfânt servită prin protopopul dl Vasile Beleş și dl Traian Vațian paroh din Arad. După slujba dumnezeiască a urmat conferența care s'a ținut în școala de băieți din strada Săcurei. Președintele dl Ioan Vancu, inv. pensionat, prin cuvinte alese și isvoirite din inimă curată românească apune scopul reuniunilor și conferențelor învățătorești îndemnând, ca în aceste vremi grele unul fiecare, ca un soldat credincios și viteaz, să lucreze cu zel și abnegațiune în ogorul neamului românesc. Cuvintele dlui Vancu au fost des aplaudate de toți cei prezenți.

După apelul nominal dl Gheorghe Popovici inv. în Arad, a ținut o prelegere practică bine reușită din limba română, după metoda fonomimic, cu elevii din clasele I și II, iar dl A. Sedean, profesor seminarial în Arad, a ținut o prelegere foarte interesantă și instructivă despre limba și ortografia românească.

Dizertația dlui Iosif Moldovan, învățător în Arad, despre »Metoda fonomimic în noua sa fază« a produs o discuție foarte vie. Lucrarea d-sale a dovedit pe dascălul adevărat harnic și conștiințios, care cercetând și studiind chestia școlară a altor popoare mai năitate în cultură a arătat, că învățarea scris-celitului în clasa primă elementară prin metoda fonomimic dă rezultate uimitoare. D sa propune de câțiva ani în școala sa după acest metod și, încântat singur de succesele strălucite ce a obținut, recomandă, ca și învățătorii români să practice în școlile lor acest metod. D sa a fost mult aplaudat de ascultători.

Dl Petru Lupas, învățător, a vorbit cu multă cunoștință de cauză despre »Educația școlară în raport cu familia și societatea«.

La conferența aceasta au participat aproape toți învățătorii despărțământului reuniunii învățătorești apoi d-nii V. Beleş protopop, Tr. Vațian paroh, profesorii seminariali d-nii Pipoș, Mihulin și Sedean, elevii institutului pedagogic-teologic și alții.

Six.

Concertul d-rei Cella Delavrancea la Viena.

Viena, 3 Noemvre.

Sâmbătă — la 29 Oct. st. n. a. c. — și a început d-ra Delavrancea turneul artistic cu un concert, dat în sala festivă a Reuniunii de muzică din Viena.

Numele acestei artiste române ne este deja bine cunoscut dela concertele date în țară și Ardeal. Cu data de 29 Oct. însă acest nume s'a înregistrat și în analele distinselor concertante din Viena. Și cu drept cuvând, fiindcă d-ra Delavrancea este una dintre artistele tinere, care pe lângă talent dispune și de o pregătire temeinică și pricepere superioară muzicală, însoțită de o deosebită fineță și dibăcie extraordinară în executarea tehnică. Acestor calități distinse se poa atribui și splendiul succes, ce l-a avut la primul ei debut în acest centru muzical, pe cât de pricepător pe atât de prețușos în ale artei muzicale.

Distinsului public, care a asistat la acest concert și care cu aplauze virozoase a știut răsplăti prestațiunile excelențe ale artistei, l s'a dat ocazie să admire nu numai talentul și virtuozitatea unei românce, ci și gustul ei fir, cu care a știut compune un program din piese alese și de o mare valoare muzicală și artistică.

Concertul s'a început cu »Deux piéces anclennes« de Scarlatti. Această piesă veche, azi pe nedrept prea mult disconsiderată, te înviorază și încântă, când o auzi cu tainic, legănat și melodios răsare de sub degatele fine ale d-rei Delavrancea, care prin o excelență interpretare a știut să redea atât de admirabil simplitatea și naivitatea muzicii italiene.

După acest preludiu delicat, executat cu o gingășie rară, concertanta, ne-a procurat o adevărată surprindere, când a început să cânte »Appassionata« lul Beethoven. Sonata aceasta, atât ca concepție interă cât și cu privire la greutățile ei tehnice, prelinde nu numai talent artistic, ci și puterile fizice ale unui bărbat, ca să poată fi executată și interpretată conform tuturor recerințelor. Am rămas însă cu toții vimiți, când ne-am convins, cu ce virtuozitate și siguranță a învăș o filnță atât de delicată și tânără toate greutățile

Cei cari doresc : **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile Székely și Réti din Marosvásárhely, (Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră oierție. La înțelegere aparie expediam franco în ori-ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. — Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

tehnice, ba în partea ultimă a plesii a dat dovadă de o executare desăvârșită.

După sonata aceasta dra Delavrancea ne-a câștigat o adevărată revelație sufletească prin gingașia și finețea, cu care a știut interpreta opul marelui romancier Schumann »Etudes symphoniques Cis moll.«

Acestei plesii l-a urmat compoziții franceze de Debussy, Fauré și Saint Saens. Bogata poezie și spiritul fin al acestor plesii, mai cu seamă în »Toccata« de Saint Saens au fost redade cu o dexteritate uimitoare, care face cinste conservatorului din Paris, unde concertanta și a făcut studiile.

Ultimul punct din program a fost compus din diferite piese de Chopin, în a căror interpretare artista a avut foarte multe momente interesante. Îndeosebi s'a observat cu multă plăcere un ritm bine accentuat. Valsul As-dur și Polonaise As-dur au fost foarte potrivit alese, ca să lase la iveală temperamentul și eleganța adevărat artistică a acestei eleve distinse a celebrilor profesori Duvernoy și Phil'pp.

Impresia generală a publicului prezent și mai cu seamă a noastră, a Românilor, este că dra Delavrancea, urmând înainte pe această cale spinoasă, dar frumoasă, își va cuceri în curând un renume universal între artiștii lumii culte și va fi demnă de numele ilustrului ei părinte, iar națiunii noastre îi va câștiga multă cinste între străini.

De încheiere mai amintesc că colonia română din Viena a prezentat artistei un frumos buchet de flori cu panglică tricolor, iar după concert, în frunte cu familiile Dr. Ciurcu, T. Gramatovici, Z. Voronca și Dr. L. Popovici a grăbit să exprime urările de bine d-nei și d-soarei Delavrancea. Totodată le-a invitat la o masă comună în restaurantul »Riedhof«, unde distinsele dame au fost centrul atențiunii și dragostei acestei colonii, care-și știe aprecia și stima talentele națiunii sale. A doua zi Duminecă, doamna și d-soara Delavrancea au participat la serviciul divin ținut în capela română. A fost o coincidență plăcută că tot atunci s'a aflat acolo și dl Sava Șomănescu, acest Mecenate al tuturor întreprinderilor noastre culturale, care a fost vesel de această întâlnire și care după terminarea serviciului divin s'a interesat mult de progresele societății bisericești, al cărei scop este zidirea unei biserici și înființarea unui internat în Viena.

Luni și Marți d-na De'avrancea a cercetat familiile fruntașilor Români de aici, cari i-au dorit domnișoarei succese tot atât de splendide în turneul său artistic, ce-l va continua în Dresda, Lipsca și Berlin. — *Ollăcanul* —

Din străinătate.

Istoricul încercărilor de apropiere între Turcia și România. Chiar dela început, imediat după ce »Le Matin« împrăștiase știrea convențiunii turco-române, atât presa română oficioasă, cât și cea turcă au desmintit cele anunțate de ziarul parizian. Cu toate acestea presa tuturor țărilor n'a încetat să se ocupe de această chestiune, dându-i o importanță deosebită.

Serif Pașa, fost ministru plenipotențiar la Stockholm, iar acuma refugiat politic la Paris, directorul ziarului »Mesrutict« vorbește de-asemena pe larg de presupusa convențiune, fără a crede — dupăcum se vede din partea reprodușă mai jos — în existența ei.

Ca titlu documentar, reproducem curiosul articol al fostului diplomat turc:

»Pentru încheierea unei convențiuni turco-române mai demult se încercase Abdul-Hamid, așa că ideea e hamediană. De douăori, faimosul Sultan, trimisese la regele Carol pe Munir-Pașa,

ministru plenipotențiar la Paris, ca să încheie convențiunea, dar, deși propunerea a fost aprobată și de Wilhelm II, nu s'a putut ajunge la nici o înțelegere deoarece armata turcească nu putea da României nici o garanție, că va fi în stare să-i dea tot concursul în cazul unei complicațiuni în Balcani. E adevărat că Abdul-Hamid s'a încercat să reorganizeze armata dar praful acesta aruncat în ochi, n'a putut să orbească pe Regele României.

A fost regele Carol mai favorabil inspirat de data aceasta? Noi nu credem, din cauză că o armată, în starea celei a noastre, nu poate să se reorganizeze într'un singur an.

Mai adăogați pe lângă aceasta și debandada actuală din armată și vă veți face o exactă opiniune despre valoarea ei.

Regele României trimisese la Constantinopol pe ministrul său de război, ca să constate rezultatele obținute în urma reorganizării. Acesta însă n'a putut să vadă nimic alt ceva, decât că soldații sânt mai bine îmbrăcați și ofițerii mai sprinteni. Dar ce se ascunde sub această spoială, greu poate înțelege un străin într'un timp atât de scurt.

Dupăcum am mai observat în nenumărate rânduri, armata turcească va fi valoroasă numai când ofițerii vor înceta să facă politică. Până atunci însă va fi o armată compusă din mercenari, bișibuzuci și leniceri!.

Deschiderea parlamentului belgian. Măne se va redeschide în Bruxelles parlamentul belgian. Partidul social-democrat belgian va organiza cu acest prilej o mare demonstrație înaintea parlamentului, ca răspuns la vizita împăratului Wilhelm.

Partidul a adresat membrilor săi un manifest războinic în care polemizează cu mesajul de tron de mâne și declară că toate vorbele frumoase ce se vor spune mâne despre bunăstarea țării, strălucirea expoziției, mulțumirea generală și progresul economic sânt minciuni, pentru că poporul, milioanele cetățenilor sânt desmoșteniți și trăiesc în mizerie și asuprire.

Manifestul cere demisia guvernului și întronarea unui guvern cu adevărat democrat.

Anglia și pacea mondială. »Daily Mail« publică un articol intitulat »Anglia și pacea mondială« al cărui autor este amiralul Mahau, scriitor american.

În aceste articole se spune între altele următoarele:

»Germania este pământul și Austria este luna. Aceste două puteri dacă vor, pot impune ori ce pe continent.

Europa va putea fi apărată contra Germaniei și a aliaților ei, numai de flota engleză și de aceasta se teme Germania.

Dacă scânteia din Orient va face să se aprindă focul Triplei alianțe va merge cu pași repezi spre realizarea planurilor sale.

»Triple entente« s'a format târziu, și este numai o formație artificială, pe când tripla alianță este alianța naturală a popoarelor.

Mahau spune că deși Germania își mărește flota, totuși este în mânele Angliei și ale Franței. Cea mai vulnerabilă parte a Germaniei este comerțul maritim, pe care Anglia îl poate zdruncina ori când.

Anglia trebuie să-și concentreze forțele până când Germania nu va deveni mai puternică pe mare, de oarece atunci totul va fi prea târziu.

Turburări serioase în Spania. Desmintirile oficioase prin cari guvernul spaniol grăbește se conteste știrile despre nemulțumirea generală ce stăpânește în Spania nu prea găsesc credință. Scrisorile și telegramele particulare dimpotrivă raportează despre turburări grave ce au avut loc

în Barcelona și în jurul acestui focular revoluționar.

Dovadă a gravității situației e și faptul că la Barcelona se concentrează însemnate puteri armate, pentru a împiedica orice răsvrătire armată a greviștilor.

Declarațiile dlui Briand. În consiliul de cabinet ținut ieri din Paris, primul ministru dl Briand a declarat că noul cabinet nu trebuie să fie un minister de reacțiune; din contră el vrea ca drepturile muncitorilor să fie ocrotite; trebuie prin urmare prevăzute măsuri ușurând raporturile dintre lucrătorii căilor ferate și companii și poate va trebui înființarea unei comisii de arbitraj. Proiectul despre dreptul la grevă nu va fi depus pe biroul Camerei decât după două săptămâni. Darea de seamă despre acest consiliu de miniștri a făcut o bună impresie în culcuarele Camerei.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 7 Noevre n. 1910.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, »Tribuna« va apare numai Miercuri, la orele obișnuite.

— **Sfințirea bisericii din Talpoș.** Sâmbătă dimineața P. S. Sa Episcopul Ioan I Pap, a plecat din Arad însoțit de P. C. Sa Roman R. Ciorgar, protopopul Procopiu Givulescu și diaconul Cornel Lazar.

La Boroșineu a fost întâmpinat de popor în frunte cu protopopul Ioan Georgea, protopreotul și preotul romano-catolic.

La ora 10 a sosit în Cermel, unde a fost așteptat de mult popor și în biserică a ținut rugăciunea deslegării și o cuvântare către popor. A descins la casa ospitalieră a preotului Dimitrie Popovici, unde s'a servit dejunul și a vizitat pe preotul octogenar, Goldiș, tata secretarului Vasile Goldiș. De aici a trecut la Șomoșcheș, întâmpinat iarăș de popor și intrând și în biserică. Dela Șomoșcheș la Berechiu, unde a ținut vecernia și asemenea a cuvântat la popor. Aici s'a servit masa la casa preotului Ioan Popovici. În toate comunele a vizitat și școlile, unde a fost așteptat de învățători și de elevi.

Dela Berechiu a trecut la Talpoș, unde s'a edificat o prea frumoasă biserică, din hărnicia bravului popor și a conducătorilor. Aici a fost găzduit la marele proprietar Stefan Kapdebó.

Actul sfințirii s'a săvârșit cu mare pompă și P. S. Sa a ținut o cuvântare poporului, asupra căruia actul a făcut o adâncă impresie.

Seara P. S. Sa s'a rentors la reședință.

— **Vlaicu va sbura în Arad.** Anunțăm publicul românesc că cel dintâlu sbor ce aviatorul nostru Vlaicu îl va face aici acasă, va avea loc în Arad, unde se va aranja spre acest scop un mare meeting de aviațiune.

Meetingul, se va aranja, dacă va permite vremea încă în toamna aceasta, dacă nu, atunci la primăvară.

Publicul românesc va saluta de desigur cu mare bucurie vestea aceasta și nădăduim că va alerga din toate părțile, la timpul său, să-l vadă pe cel dintâlu aviator român, care aduce atâta mândrie și cinste neamului nostru de aici, care ni l-a dat.

Telefon nr. 467.

KARDOS GYULA

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár Gyárvaros Háromkirály-ut 14. (Casa proprie.)

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de brânșă aceasta, cu prețurile cele mai moderate. Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpăta omnibuse pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu preț moderat.

Din Bueurești ni se scrie:

Incontestabil că Vlaicu merge acum din succes în succes. Sborurile de Vineri după amiază de pe platoul dela Cotroceni, executate în prezența A. S. R. Principei Carol și a dlui ministru Spiru Haret, au fost din cele mai strălucite și au stârnit admirația tuturor.

Câmpul Cotrocenilor era plin de lume, între cari A. S. R. Principele Carol, dl Spiru Haret, Theodor Mihali, d-na și dl Jean Cămărășescu, Theodorini, malor Berindei etc., elevii școlii de poduri și șosele, elevii școlii de ofițeri, elevii liceului Lazăr, precum și foarte multă lume socialistă cu trăsuri, automobile, biciclete și pe jos.

La orele 4 și 30 aparatul e scos din hangar și lumea se îngrămădește în jurul simpaticului aviator, care se pregătește să pornească în văzduh. Numeroși fotografi s'au grăbit să ia diferite clișee.

După un scurt sbor de încercare, la orele 4 și 47 minute Vlaicu se ridică în văzduh și execută un admirabil sbor de 18 minute, la o înălțime de 150—200 metri. La scoborire, îndrăgneașul nostru aviator, a fost viu felicitat de prințul Carol, dl Haret și dl Mihali. Publicul i-a făcut adevărate ovațiuni.

La orele 5 și 8 minute, Vlaicu a pornit din nou și a executat un al doilea sbor de 9 minute la aceiași înălțime aterisându-se la orele 5 și 17 minute.

De astădată Vlaicu a fost ridicat pe umeri și purtat în triumf, în mijlocul unor urale și ovațiuni entuziaste și dus astfel până la hangar.

Ziua de Vineri a fost o zi frumoasă pentru Vlaicu și aviația română.

— Sediul protopresbiterial din B. Comloș — nu se strămută. Ni-se scrie: Joi în 3 crt a ținut Sinodul protopresbiterial al B. Comloșului ședință, sub președinția dlui Mihail Păcățian adm. protopresbiterial al B. Comloșului, la Sân-Nicolaul-mare. Încă înainte cu vre-o 3—4 ani Sinodul protopresbiterial al B. Comloșului, luase hotărârea să strămute reședința protopopului din B. Comloș la Sân Nicolaul-mare. Acest conclud a fost apelat Consistorul însă a aprobat hotărârea sinodului, care a fost luată la cunoștință și de către Sinodul eparhial.

Sinodul protopresbiterial a revenit acum asupra hotărârii sale aprobate și de forurile competente și după o discuție lungă, a luat o hotărâre contrară: să nu mai strămute sediul, ci să-l lase, tot în B. Comloș, respectând tradiția și dreptul istoric al B. Comloșului în privința aceasta.

Minoritatea din sinod a anunțat din nou protest.

— Industria de rășină a Moșilor. Ni-se scrie din Budapesta: La secția botanică a Societății naturalistilor din Budapesta a ținut în ședința din urmă dl Dr. Augustin Bela, asistentul catedrei de botanică la universitate, o interesantă conferință. A vorbit despre rășina de brad scoasă și pusă în comerț în întreg Ardealul de Mocanii noștri dela Vidra. Dl conferențiar a arătat numeroșilor botaniști prezenți mai multe »teocuri de rășină«, relevând metoda perfectă a moșilor de a prepara prin fier rășina bradului Picea excelsa, și nu numai prin topit, ca Săculi. Dl Augustin a stabilit conținutul de uleiuri volante a rășinii, gradul de topire etc. A pomenit și de rășina din munții Făgărașului, de o calitate ceva mai infe-

rioară, scoasă tot din Picea excelsa. La sfârșit spune, că având în vedere calitățile superioare ale rășinii din Vidra, industria asta străbună a Mocanilor merită toată luarea aminte a ocârmurii, care ar trebui să încurajeze și să sprijinească pe producătorii de rășină. Mulți Mocani săraci și ar putea câștiga astfel pâinea de toate zilele, și n'ar trebui să pribegescă atât de năcăjiți.

»Și cu teocuri de rășină
La »fară« după făină...«

Importul de rășină face multe milioane de coroane la an, până când comorile pădurilor întinse din munții Ardealului abia sânt luate în seamă.

A. B.

— Postul de protopresbiter al Brașovului. Pentru întregirea postului de protopresbiter al tractului Brașov s'a publicat concurs în »Tel. Rom.« Terminul de concurs este 45 de zile dela publicare. În concurs se arată dotațiunea, ce este împreună cu acest post. Cerețile au să fie înaintate la Consistorul arhidiecezan.

— Români vrednici în America. Din cercurile Românilor din America ni se scrie: Românii de confesiunea gr.-or rom. din orașul Indianapolis Ind. N.-America, acceptând încă de mult sfatul părintelui Simion Mihăilțan din Indiana Harbor de a-și ridica și ei o biserică, călăuziți de dorul de a-și vedea și ei visul împlinit, cu mare însuflețire și dragoste au cumpărat o biserică dela naționalitatea germană din acel oraș, pe care după puține schimbări o vor sfinți conform ritului ortodox. Duminecă, în 13 Noevre se va ține serviciul divin și sinodul parohial sub conducerea preotului S. Mihăilțan. N. Popescu.

— Un dublu asasinat în Berlin. Într-o stradă principală a Berlinului a avut loc Duminecă seara o spargere împreună cu asasinat — în locuința unui negustor. Acesta împreună cu nevasta și un copilăș lipseau de acasă, iar când s'a întors pela ora zece seară, au găsit ușa spartă. Fără să bănuiască nimenea rău au intrat în dormitor și aci au dat peste doi spărgători cari forțau să rupă sertarele. Negustorul s'a repezit să sară pe unul dintre ei, dar celălalt scoțând revolverul a tras asupra lui. Femeia a fugit înspăimântată tipând după ajutor, dar unul dintre bandiți s'a luat după ea și ajungând o i-a tras un glonte în tâmplă. Când s'a desmeticit lumea hoții fugiseră și n'a mai aflat decât pe negustorul rece și nevasta acestuia trăgând să moară.

— Accident mortal de automobil. Un nou accident de automobil s'a întâmplat în București Vineri după amiază, pe la orele 4, pe bulevardul Colței, la întretăiere cu strada Pușu de Piatră.

Automobilul cu No. 9 care venea dinspre șosea a dat peste d-na Elisa col. Coandă, care voia să traverseze strada. Roțile vehiculului au trecut peste pântecul doamnei Coandă, care înainte de a i-se putea da vreun ajutor medical a încetat din viață.

Circumscripția 12 fiind înștiințată a deschis o anchetă arestând pe șofer. D. d-rand Saidac internul soc. de salvare sosind la locul accidentului nu a putut constata de cât moartea d-nei Coandă.

Vestea acestui nou accident mortal de automobil — răspândită în întreaga Capitală ca iu-teala fulgerului — a revoltat pe toată lumea.

— Prelegere publică. Duminecă în 13 l. c. la orele 5 d. a. dl profesor Nicolae Mihulin va prelege în sala cea mare a seminarului diecezan despre: »Lupta contra alcoolului și Ordinul Bunilor Templieri«. On. public românesc este rugat de a lua parte în număr cât de mare.

— America și operele de artă. Statele-Unite sânt pe cale de-a se face stăpâne pe comorile artistice ale Europei. Orice operă însemnată ce se scoate la vânzare, poți fi aproape încredințat că va trece peste Ocean.

Acum 50 de ani nu se afla în Statele-Unite nici un tablou de Rembrandt. Pe după 1860 se aflau două, dar Bode nu le crede de Rembrandt. E vorba de »Danae și ploaia de aur« și de un portret de bărbat.

După 1870 au cumpărat două adevărate, dar nu din cele mai de seamă: »Cap de Ovreiu bătrîn« și »Regele Saul«.

Între 1880 și 1890, numărul acestora crescuse până la 10. Dela 1890 până la 1900, au pus mâna pe 32. În veacul al XX-lea au mai cumpărat vre-o 30.

Deci, iată că în Statele-Unite au 88 de bucăți de Rembrandt. Anglia stă în frunte, apoi vine Germania, cu 120 și, în sfârșit, Statele-Unite, au ajuns la al treilea rang, care până nu de mult îl avea Franța.

Din cele 88, numai zece sânt în muzee publice; în Germania toate sânt în muzee.

— Manifestații studențești la Viena. Din Viena vine știrea că cavalerul Dr. Csermák, rectorul școlii superioare de veterinari a dat ordin ca la serbările de Sâmbătă a inaugurării școlii societățile studențești dela școlile superioare nu pot fi reprezentate în culorile și uniforma lor particulară decât prin doi membri. În urma acestui ordin toate societățile au hotărât — afară de cele germane și clericale — că nu vor lua parte la serbări și vor aranja o manifestație cu acest prilej. Prevăzând eventualele disordini poliția a cuprins toate străzile ce împrejmuiu școala, iar aula și curtea a fost întretesută cu Germanii naționaliști cari au scos pe Boemi afară. Studenții clericali umpluseră drumurile și cu beretele pe cap și leute opriau trăsurile oaspeților cari veniseră la serbări. Au fost și mai multe încăierări, până când i-a împrăștiat poliția. După amiază clericali s'au adunat iară, dar studenții din aula i-au alungat cu ouă clocite. Studenții germani au atacat pe doi studenți din societățile catolice și i-au bătut crunt. Liniștea nu s'a restabilit până nu a plecat tot publicul dela școală.

— Un onorar fabulos. Pablo Casals, celebrul artist la violoncel, după cât scriu ziarele franceze, a ajuns recordul onorariilor și prin contractul încheiat de curind cu un impresar a întrecut cu mult pe Caruso și Paderewsky. Paderewsky cu 8 ani în urmă primise 10000 dolari pentru un turneu artistic în America, iar abea cu patru ani în urmă Caruso a luat 12000 și același impresar plătește lui Casal pentru un turneu de șase luni 1,200,000. În cursul turneului artistul va da optzeci de concerte, se chiamă că de fiecare concert cad 15000 de coroane și pentru suma aceasta fabuloasă artistul cântă la violoncel 6 puncte muzicale.

— Școlile din tractul Lupșa. Ni-se scrie: Conferința tractului Lupșa s'a ținut în Ofenbala la 20 și 21 Oct. n. sub președinția P. O. domn protopop Vasile Gan având ca notari, pe dd. D. Bedelean, Lazar Chirilă și N. Fodorean.

Dintre obiectele desbătute este de remarcat raportul despre starea învățământului din tract și despre activitatea extra-școlară a învățătorilor.

În tract sânt 23 școli, dintre cari șese se susțin din mijloace proprii, iar restul primește ajutor din visteria statului. Toate aceste școli sânt în stare neexcepțională, edificiile pompoase cari fac cinste oamenilor și conducătorilor; asemenea și învățătorii își au locuințele lor ireproșabile, pretinse de lege. Comunele bisericesti se îngrijesc ca să provadă școlile cu cele de lipsă. În privința asta se observă un interes și dragoste față de aceste instituțiuni culturale. Poporul începe să le deie mai mare atențiune ca până acum.

Albert Dobó,
giuvargiu, Kolozsvár, Mátyás király-tér 15.
(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de clasornice și giuvaricale
al lui ► **Husznik János** ◀ îl continui eu.
Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc după comandă medicală.

Cu toate că cel mai mulți învățători primesc ajutor de stat, învățământul începe a-și căpăta caracterul său național. Am auzit accentuându-se în conferință: Noi trebuie să ne răzvim ca pe băieți să l creștem în prima linie pentru naționalitatea din care fac parte. Aceasta o pretinde și pedagogia modernă, deci noi în munca noastră să pornim din acest principiu pedagogic.

Bălatul în decursul educației sale trebuie să treacă prin toate fazele de dezvoltare culturală a neamului său. Principiul acesta național preconizat și de pedagogie trebuie să fie farul ce luminează întreaga instrucțiune din școlile noastre.

În școlile să introducem cărți alcătuite pe baza acestor principii.

Și cuvintele aceste au fost ascultate cu atenție și aprobate de toți. S'au accentuat apoi îndemnuri pentru o activitate extra școlară mai intensivă care să completeze educația școlară.

— **Convocare.** Despărțământul prof. Buteni, al reuniunii învățătorilor români dela școlile populare conf. ort. din prot. aradane I-VII își va ține adunarea de toamnă Sâmbătă în 6/19 Nov. a. c. în localitatea școlii în comuna Buteni, la care toți membrii și binevoitorii sunt poștiți a participa.

Programul: 1. Chemarea Duhului sfânt la orele 8 dim. în biserică din loc. 2. Azlștare la prelegere la școla învățătorului G. Andreica. 3. Cuvântul de deschidere. 4. Constatarea membrilor prezenți. 5. Reflexiuni asupra prelegerii. 6. »A könyv« prelegere practică din l. maghiară de M. Musca. 7. »A hasza« prelegere practică din l. maghiară de G. Precupaș. 8. »Conștiențiozitatea învățătorului ca oficial, autor și om privat« disertațiune de L. Dulcea. 9. Executarea concluziunilor adunării generale. 10. Propuneri și interpelări. 11. Fixarea proximei adunări. 12. Autentificarea protocolului. 13. Închelare.

Bodești, 20 Octombrie (Noembrie) 1910. — **Comitetul.**

— **Revoltă pe bordul unui vapor.** Sâmbătă a sosit în Marsielle un vapor ce venia din vestul Africii. Căpitanul vaporului a plecat îndată la oficiul judecătoarei navale și a reclamat pe doisprezece mateloți cerând arestarea lor. Pe începutul lunii Octombrie vaporul se afla aproape de Kolonn, când bucătarul și administratorul vaporului s'au luat la ceartă și s'au bătut apoi ca orbi. Totodată a prins pe doi mateloți că furaseră mărfuri de pe vapor pe cari vroiau apoi să le vîndă indigenilor. Căpitanul l-a dat jos de pe vapor și l-a arestat, iar tovarășii lor s'au pus în grevă și n'au voit să predea pe cel doi tovarășii. La amenințarea că-i va da pe toți afară din slujbă s'a mai mulcomit și și au urmat drumul mai departe. Pe drum însă au început rezistența pasivă și au făcut căpitanului o mulțime de mizerii.

Într'un rând au sticcat cărna vaporului, încât nu se mai putea folosi și pe deasupra au făcut vaporul și mărfurilor ce transporta o mulțime de daune. Autoritățile au arestat îndată pe cel doisprezece mateloți.

— **In ghiarele falsificătorilor.** La țirgurile de țară din vara trecută o mulțime de țărani căzuseră pradă pușgașilor falsificătorii de bani cari li păgubeau fără milă, după ce le luau și lucrurile. După multe așteptări autoritățile s'au pus pe lucru și după cât se anunță au și prins pe doi dintre pușgași. La țirgul din Lupșa venise unul Gheorghe Cula, care cumpărând ceva de pușine parale a dat o bancnotă de douăzeci de coroane și când au primit restul a văzut că în loc de un ban de aur i-au dat unul falsificat. Totuși a pășit și Isia Groza, care pentru bucatele vândute lui Muntean Nicodin a primit numai monete false de câte zece coroane. Cel doi au fost arestați și în decursul interogațiilor au mărturisit că au o adevărată bandă de falsificatori.

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți postale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto. Venitul curat se va adăoga la fondul

»Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școlii de fete.

Stabilimentul medical
Dr. A. COSMUTZA
Budapesta, Ferencz körút No 29.
S'a deschis în 1 Mai 1910 pentru morburii interne, de nervi, chirurgie și urologie.
La cerința publicului stă la dispoziție în cazuri grele consultările cu cei mai renumiți profesori și specialiști din Budapesta.
Laboratoriu medical și bacteriologic.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Ciszădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru oficerii și voluntarii, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

ECONOMIE.

Chestiunea plăților în numerar.

Asupra acestei chestiuni, »Rev. Ec.« publică următorul articol:

Chestiunea plăților în numerar, sau al plăților efective, pentru care decurg deja de multă vreme pertractări între cele două guverne dualiste este foarte adeseori amintită în timpul din urmă în presă. Ea a deșteptat și mai mult interesul publicului, de când s'a svonit, că va provoca chiar și o criză politică, căderea guvernului Khuen.

Pericolul acesta, după știrile mai nouă este delăturat, ajungând cele două părți litigante la o înțelegere. Totuși nu va fi fără interes pentru mulți din cetitorii noștri a ști în ce consistă divergențele dintre cele două guverne și ce se înțelege sub plată în numerar sau plată efectivă.

Este obligamentul băncii de emisiune de a și răscumpăra notele (bancnotele) în monedă sunătoare și anume dela regularea valutei încoace, în aur.

Începerea plăților efective este normată la banca Austro-Ungară în §§, 83 și 111 ai statutelor din anul 1899. Paragraful aceștia au următorul text:

«§. 83. Banca Austro Ungară este obligată la cerere a răscumpăra la centrele sale din Viena și Budapesta cu bani de metal legali notele emise de ea».

Asigurarea aceasta trebuie să se cuprindă în textul bancnotelor.

Neîmplinirea acestui obligământ la centralele din Viena și Budapesta în cel mult 24 de ore dela prezentare, are drept urmare pierderea privilegiului, excepționând cazul, că răscumpărarea în monedă sunătoare a fost suspendată temporal pe cale legală în ambele părți ale monarhiei.

Banca este obligată a și răscumpăra notele cu bani de metal legali și la filialele sale, întrucât casa o permite aceasta.

«§. 111. Câtă vreme este în ființă în cele două părți ale monarhiei cursul forțat al notelor de stat, dispozițiile relative la răscumpărarea notelor Băncii Austro-Ungare cu metal sânt și rămân suspendate», etc.

La 31 Decembrie a. c., precum se știe, expiră privilegiul Băncii Austro-Ungare, care a cerut prolongirea privilegiului ei. Din prilejul acesta decurg deja de mai multă vreme tratative între cele două guverne asupra condițiilor, sub cari va fi a se pro-

longi privilegiul. Guvernul ungar, sub presiunea opiniei publice și pentru a putea dovedi că totuși i-a fost posibil a exopera ceva în chestia băncii, a pretins, ca, deodată cu acordarea privilegiului Băncii, să se fixeze și un termen pentru începerea plăților în numerar, adică pentru răscumpărarea obligată cu aur a bancnotelor sale. Prin aceasta guvernul ungar și cercurile financiare ungare speră a întări creditul țării în străinătate.

Guvernul austriac din contră, ținând seamă și el de opinia publică dominantă în Austria și de situația parlamentară s'a opus cererii de a fixa termenul începerii plăților în numerar, fiindcă Banca și până acum a satisfăcut toate cererile legitime de aur, și fiindcă are temeri, că decretându se începerea plăților în numerar se vor retrage cantități mari de aur din partea străinătății. Aceasta va provoca o scumpire a numerarului în interiorul monarhiei, pe care o va resimți în prima linie Austria.

După știrile cele mai nouă cele două guverne au ajuns la înțelegere în chestiunea plăților în numerar. Guvernul ungar a abandonat termenul fix pentru începerea plăților efective, iar cel austriac a abstat dela pretenția, ca chestiunea aceasta să fie normată pe cale legislativă.

Esența înțelegerii dintre cele două guverne, conform unor informații venite din loc bine informat, este următoarea:

Începerea obligatoare a plăților în numerar se stabilește ca principiu în privilegiul băncii, dar se suspendează pe timp nedeterminat. Un termen fix pentru începerea obligatoare a plăților în numerar nu se stabilește, dar se fixează ca termen ultim expirarea noului privilegiu al băncii, adică finele anului 1917, până la care banca va trebui să înceapă plățile în numerar. Fixarea termenului se încredințează băncii de emisiune, prin ceea ce se previne posibilitatea ca la timpul său guvernul austriac să împiedece începerea plăților în numerar.

Dr. Stefan Tămășdan,
medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eoz. Pasaia II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.
Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Redactor responsabil: Iuliu Gargiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nictin și con.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.
à 150 cor. (10 fil. porto).
Se poate căpăta la Librăria Tribunei, Arad.

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința onoraților domni, preoți și învățători, precum și întregului public român, că mi-am deschis în Pâncota (Pankota) Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc tot-felul de haine bărbătești, precum: saloane, sacouri, paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri etc. Mai departe efeptuesc și prenoesc: odăjdii bisericesti precum: prapori, patrafiri, reverenzi ș. a.

Rogând binevoitorul sprijin al on. public român, semnez cu deosebită stimă:

Gheorghe Drăgălina,
croitor.

Serviciu conștiințios!

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4¹/₂% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărițare de preț **orice mașini agricole**, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treerat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un ofician specialist în cauză.

**Agentura generală comercială:
: Palmer Mátvás :**

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuștarul Koch).

Credit pe ipotecă, pe cambie
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

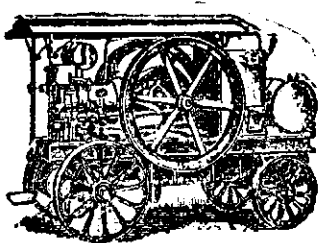
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

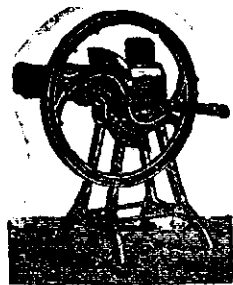
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc. Cereți prospecte. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETI. —

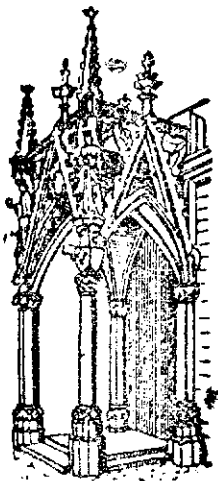
Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi, cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mausolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit desenuri, rezervându-se dreptul de — proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Prăvălie nouă de

ghete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

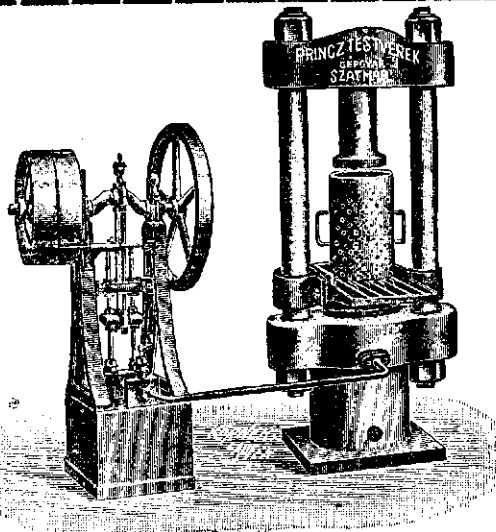
Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferenczi din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc neexceptionabil și cu prețuri moderate ghetă americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghetă orthopedice conform ordinelor medicale pentru picioare bolnave, apoi cizme elegante (ciobote) pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea unei ghetă folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distinsă stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Atelierul de mașini și pentru clădit mori

PRINCZ TESTVÉREK

— din SZATMÁR. —

- Pregătește petrine și orice mașini pentru stors olei, mănate cu apă
- mașini de desghioat, sfărmat și prese, pe lângă asta cele mai exacte transmisiuni cu
- — tracție circumpețială. —
- ■ Instalăm mori pe tain, ori cu cilindre. ■ ■ ■ ■

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
in Orăștie. Szászváros.
Filială in Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. —

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:
Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43.—
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Fond. in a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite de buzunar** cu tăiș englez și Solingen, **cuțite de bucătărie** din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. **Cuțite pentru măcelari și cârnățari**, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tons, briciuri foarte fine, ascuțite, precum și articlii mănuitoari. — Recvizite de masă din Alpaca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. — —

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soiuri de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

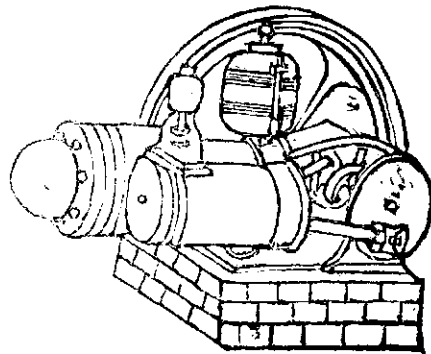
Lucza József

atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu — mai departe primesc **curățirea penelor de pat**, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din prov. se efectuează imediat și pr.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. **Fără mașinist!** Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2—60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK
turnătorie de fer și fabrică de mașini în SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de toamnă: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiiți a privi

vitrinele mele.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Főtér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moțerea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosebita moaie pelea, nu i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielei un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. o cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal.

Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea și a pielii. O sticlă 2 cor.

Pruf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 8 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Pruf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâl pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru imprăștierea acestuia 60 fil.

Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etagiul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provincie salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol și rog on. public să mă onoreze și să sprijinească cu comande.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada

Kudritzner No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

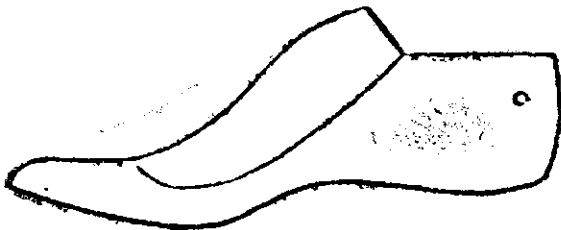
Prima fabrică de calapoade și calupe

(Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár)

:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. :-

Recomandă **calapoade** și **calupe** foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.

Comandele din :: provință se execută pe lângă rambursă prompt și cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu excelent.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

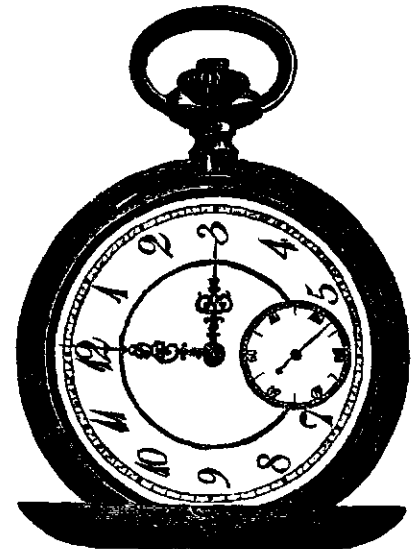
juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT. Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

■ INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ ■

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de ciment, comande se primesc.

Magazin stabil de pietri artificiali pentru morminte. Prospecte gratuit.

DISTINS CU MEDALIE DE AUR IN 1888 SI 1907.

Urmasul lui Schuller József — Ladányi József

armurar și depozitar de articole de vânatoare

Pécs, Király-u. 42. — Nagyvárad, Uri-u. 21.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur că am preluat magazinul de arme existent de 30 de ani și cu bun renume al lui Schuller József, pe care sunt numele meu îl voi păstra și pe mai departe. Având în vedere că depozitul de arme din Pécs, Király-u. 42, înființat la 1885 și-a câștigat cel mai bun renume, îmi voi da silința ca pe lângă serviciu culant și prețuri ieftine să câștig această și

celui din Oradea-Mare.

Țin în depozit

arme de cea mai bună fabricație,

cu repetiție și încărcătură în teavă, revolve, pistoale, și totfelul de cartușe pentru arme. — Se dă deosebită atenție reparației și păstrării armelor. — Se primește ca ucenic un băiat cu 4 clase medii, care vorbește românește. — Preț-curent gratuit.

B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist

Kolozsvár, Malom-u. Nr. 16.

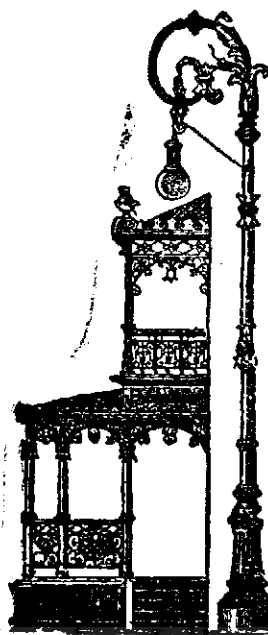
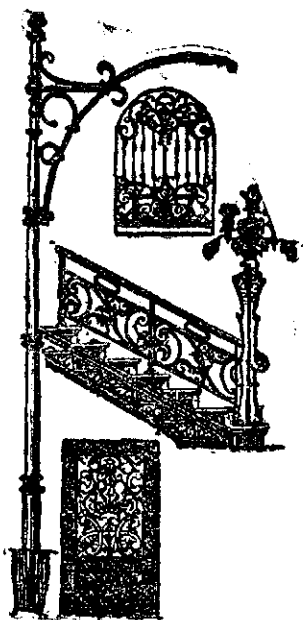
Recomandă

vârteje pentru ferestrii

sistem Sultzberger, sunt cele mai bune, reprezentanță pentru părțile ardelen.

In nou zidita fabrică se execută:

tot-felul de lucrări de lăcătar, fier pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări specialiste de fier, gratii și lucrări de fier, etc. etc.

F. Stoiber

mănușer

Heltauer-g. 57. SIBIU. (Nagyszeben.)

Mare depozit de mănuși de piele glacé, svedeză, nappa și alte pieluri fine. Dantele de mătăasă și zăbranic, mănuși. Totfelul de bandage pentru hernie simple și duble, diverse centurione de tot felul, bandagi, apoi ciorapi de bărbați și de femei și rufe. Aparate pentru îndreptarea corului pla copii și fete, cordoane

pentru bărbați, dela cele mai simple până la cele mai fine, irigatoare, mănuși de cauciuc, jerturi de cauciuc și perinuțe de cauciuc pentru călătoria în tren, ciorapi de cauciuc, d.ferite articole igienice de cauciuc din Franța pentru bărbați și pentru femei. Toate

fiind numai de calitate cea mai bună și — în prețurile cele mai ieftine. — Moașele au prețul redus!

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

= Execută totfelul de icoane artistice. =

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Telefon 66-82

FISCHER TESTVÉREK

■ lustruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

= Mare depozit de sticlă în plăci. =

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

Prăvălie nouă în Arad.

La 1 Noembrie am deschis pe Piața Andrassy No 20, lângă Hotelul Central (Központi Szálló) o prăvălie de bijuterii și ceasornice.

Magazin bogat de nestemate la bijuterii de aur și argint și la obiecte de argint veritabil de China astfel, că pot satisface pe deplin și cerințelor celor mai delicate.

In atelierul meu de reparație se execută foarte artistic tot-felul de obiecte în bransă, ceasornice și se reparaază și transformează bijuterii.

Principiul meu ca neguțator e: Promptitudine, ief-
tănatate și încredere. Rugând binevoitorul sprijin sunt

Cu stimă: **Fellner Samu**, ceasornicar și bijutier.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu

Str. Cîsnădiei 9. (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
intemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat.

Plătire în rate după dorință.

Pianuri vechi să primesc ca schimb.

